Ч. 214 Субота 25 вересня (7 жовтня) 1899. Рік IX

Виходить у Львові що дня (крім недїль і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр

Вісти полїтичні.

(Конференциї. — До ситуациї. — Виконуючий комітет правицї. — Війна Анґлїї з Трансвалем.)

Як доносить Wiener Allg. Ztg., конферував ґр. Клярі вчера не лиш з провідниками лївиці, але також з послами: Яворским, Енджейовичем, Діпавлїм, Кайцлем, Фухсом, Білиньским і Люеґером. На вчера по полудни одержали запросини до президента мінїстрів словіньскі посли: Повше, Ферянчич і Беркс, однако не могли прибути, бо рівночасно відбувало ся засїдане виконуючого комітету правицї. Ґр. Клярі гадає ще дальше вести наради з видними членами парламенту.

Часописи доносят. що поміж личностями, з котрими вів наради вчера президент мінїстрів ґр. Клярі, був також віденьский бурмістр др. Люеґер. В конференциї з мін. Клярім др. Люеґер зазначив становище християньско-социяльного сторонництва в той спосіб, що та партия наміряє для правильної дїяльности парляменту займити супротив нового правительства становище вижидаюче о стілько, о скілько не будуть загрожені жизненні інтереси того сторонництва. Нинї має ґр. Клярі приймити кн. Шварценберґа і ґр. Пальфі'ого.— Narodni Listy звертають ся в острих словах против тих, котрі накланяють ческих послів до зложеня мандатів; таке візване може вийти лиш від тих, котрі удїляють мандати т. є. виключно від виборців. Треба розважити, які наслїдки потягнуло би за собою, колиб в парляментї не стало 60 ческих голосів; тодї Нїмцї скористали би з тої ческої сецесиї і дістали би від правительства всьо, чого захотїли би. — О становищи ческих послів до нового правительства пишуть з ческих кругів до виданої у Відни часописи Information: Хоч що до становища ческих послів до нового правительства, ухвали западуть на понедїлковій конференциї в Празї, то можна вже нинї з найбільшою певностию сказати, що молодоческі посли в державній радї займуть лише становище опозицийне, а не обструкцийне. Они не спинять вибору делеґаций, хоч в делеґациях піддадуть острій критицї военний буджет і імовірно против него будуть голосувати. При виборах до делеґаций не предложать Чехи Нїмцям ческим і моравским компромісу, як се зробили минувшого року, але приймуть компроміс, наколи Нїмцї сего будуть домагати ся. В справі угоди з Угорщиною займуть ческі посли становище опозицийне і будуть голосувати против угоди, чим повалять теперішний кабінет. Що до відносин ческого клюбу до прочих сторонництв правицї, то погляди на ті відносини суть дуже песимістичні. Припускають вправдї, що католицкі людовцї і полудневі Славяни будуть також голосувати против угоди з Угорщиною, але се певнїйше, що сї два клюби опозицию свою в тій справі обмежать на остру критику угодових предложень. — Тут в Празї ворожать новому кабінетови довшого житя, нїж в віденьских полїтичних кругах. Новий кабінет упаде імовірно аж в слїдуючім роцї, именно по соймовій сесиї. Наколи би Чехам, полудневим Славянам і католицким людовцям не повело ся повалити новий кабінет, а сей кабінет схотїв би і на дальше виступати ворожо против Чехів, тодї мусїли би ческі посли зложити свої мандати, а натомість вислати до державної ради пів сотки радикальних послів. Польскі посли повинні проте числити ся з становищем Чехів і їх опозицию піддержувати, наколи думають удержати солїдарність правицї. Ческі посли не можуть робити нїяких уступок теперішному правительству. Ческі посли радї би не розбити теперішної правицї, але они мусять оглядати ся також на своїх виборців. Ті виборцї домагають ся від своїх послів рішучої опозициї против нового кабінету, а хотять сю опозицию проявити також при всякій нагодї в краю".

Про війну Анґлїї з Трансвалем надходять з Африки дуже суперечні вісти, так що доси годї собі виробити ясне понятє о ходї справ. Видко з тих вістий лиш то, що війна вже розпочала ся і що розпочали єї не Анґлїйцї а Бури. І так доносять до Daily Telegraph з Ню-Кесль: Минувшої ночи обсадили Бури місцевість Ляйнґснек і стоять в великім числї на горбах положених на полудневий захід від Фолькеруст. Нинї мають рушити наперед з артилериєю на чолї. Дописуватель тої часописи додає, що чув, мов би місцевість Маюба-Гіль мала бути завтра обсаджена. Анґлїйцї готовлять ся уступити з трансвальскої границї в глубину краю. — Вість о нарушеню границь републики ораньскої анґлїйскими войсками заперечено урядово, між тим як депеша

---

5)

МІЛЇОНЕР.

(З анґлїйского. — Брет Гарта).

(Дальше).

— Але-ж я маю тобі ще тілько сказати, Мамі! Ледве кілька хвиль були ми з собою — просив дон Цезар.

— Напиши.

— Щож скаже на те твоя мати? — спитав здивований.

Почервенїла, але зараз відповіла:

— Хтож говорить, аби ти присилав листи під моєю адресою? Можеш їх складати денебудь в умовленім місци.

Оглядала ся довкола.

— Хоч би й тут! — крикнула весело — в тім дуплї. Поглянь-но сюди.

Показувала випорохнавіле дерево о кілька кроків від дороги. Діра була повна сухого листя, лушпинок з оріхів і всяких инших окрушків, що вказували на гнїздо вивірок.

— Диви — кликала Мамі, сьміючи ся — знаменита скринка на листи!

Піднимала ся на пальцях, заглядаючи до дупла. Дон Цезар вдивлював ся в неї з одушевленєм. Пригадували ся єму перші днї їх [illegible]ви, коли вибігала напротив него в темній [illegible]нім капелюсї. Сказав їй то з звичайною у залюблених незручностию, котрим спомини минувшости осолоджують менше милу теперішну хвилю. То не сподобалось їй. Для неї досить було теперішности.

— Дивую ся — сказала, споглядаючи з вдоволенєм на свою дорогу і елеґантну сукню — як я могла подобатись тобі в тамтім полотнянім кафтанику?

— Скажу тобі як — відповів дон Цезар, обіймаючи єї раменем і притягаючи до себе єї хорошу головку.

— Нї, не тепер — говорила з усьмішкою, але висуваючись з єго рамен — не тепер, тепер не маю часу, напишеш і вкинеш лист до нашої скринки. Цит.... що то?

— Вивірка — шепнув їй до уха, придержуючи єї.

— Нї, нї, хтось іде! Пусти мене, пусти любий.

Поцїлувала єго поспішно, вирвалась з обіймів, і по хвили зникла за деревами. Дон Цезар прислухував ся, заки не притихли послїднї шелести, поглянув на дуплаве дерево, аби задержати в памяти місцевість, і завернув назад до привязаного при дорозї коня.

Дон Цезар не помиляв ся. Пара блискучих зїниць слїдила уважно залюблених. Вивірка, що мала рішучий намір скористати з дупла в дереві, укрила ся, коли они наблизили ся, а тепер зіскочила з високої галузи, заглядаючи в отвір, що єго Мамі, сьміючи ся, назвала „скринкою на листи".

III.

Обзорини вдоволили очевидячки вивірку. Місце надавало ся рівно добре на гнїздо, як на скринку до любовних листів. Зьвірятко розпочало тепер випратувати своє нове мешканє.

Вигребала нечувану від давна в дуплї нагромаджену купу сухого листя, перервала множество павутини і з безпощадностию побідителя сполошила мілїони мурашок і жучків. Однако обнятє в посїданє дуплавого отвору дерева не обійшло ся без заміток і критики близших і дальших сусїдів. Ворона, що висше сидїла на дереві, вихилила ся цікаво, а злетївши на землю і поклювавши дзюбом се і те великодушно не ткнула кілька пустих, новою господинею викинених оріхів і висхлих гусениць. Тимчасом вивірка стрічала в роботї деякі перепони. Між иншими наткнулась на кусник паперу, що вразив єї, як перше мусїв вражати комахи сильним запахом тютюну. Впрочім єго тверді береги впили ся в губковате, напучнявіле дерево. Зьвірятко по якімсь вагованю рішило, що перепону не легко усунути і що она може лишити ся на місци. Так приладивши собі шпихлїр, побігла дальше.

Якеж було єї зачудоване, коли вертаючи за кілька днів пізнїйше до гнїзда, застала в нїм нову картку паперу, зложену як тамта, але білїйшу, чистїйшу, прикриту купкою сьвіжого моху. Того було вже за богато, а що той папір не був так твердий, як попередний, вигребала єго, і вже мала з цікавости отворити писочком і передними лабками, коли висунув ся

з Ню-Кесль доносить, що Анґлійці готовлять ся вже в найблизшім часї ударити на Бурів. Перший мінїстер Наталю приказав анґлійским войскам уступити з Ню-Кесль, бо не може надійти на час підмога. Инша депеша доносить, що до порту Д'Урбан причалили 4 кораблї з Індиї повні войска. Войско сейчас вийшло на берег і зелїзницями від'їхало в глубину краю.

Новинки.

Львів дня 6-го жовтня 1899.

— Ц. к. Дирекция зелїзниць державних оповіщує: Gazeta Lwowska з дня 1-го б. м. оголошує розписане лїцитациї на доставу цементу і огнетревалої глини, ростинних олїїв і виробів з товщу, материялів до осьвітленя, чищеня і згущованя, зелїза, бляхи і ріжних виробів з зелїза, знаків до підторових порогів, покостів, лякерів і фарб, складових частий для урядженя телеґрафу, виробів шмуклєрских, ткацких, линов, щіток, кавчукових виробів, шкір, скла та уряджень і приборів для бюр. Формулярі оферт і услівя можна одержати в ц. к. Дирекциї зелїзниць державних.

— З Нагачева в Яворівщинї пишуть нам: Як небо без сонця а дім без віконця, так днесь громада без читальнї обійти ся не може. Ми громада Нагачів встидати ся мусимо, коли доперва аж тепер подїлити ся можемо з Вами тою радістною вістию, що вже і у нас читальня отворена, при котрій і крамницю поміщено. Годі нам тут описувати всї причини, про які ми до сего часу заспали. Ми можемо тілько піднести одну річ, що єсли в тім є чия заслуга, то тілько нашого любимого отця пароха Впр. Михайла Кручковского. Щоби однак не кидано на нас дуже великим каменем, то отверто скажемо, що найбільше для браку відповідного будинку читальня у нас в житє впроваджена бути не могла. Отже за старанем нашого отця пароха при помочи нашого чесного начальника громади Василя Жили і єго заступника Сенька Сайка будинок читальнї враз з крамницею в коротцї став готовий і в день храма нашої церкви сьв. Симеона столпника був посьвященний Впр. о. Ілїєм Крайчиком, парохом з Будилина, при співучасти других сусїдних сьвященників і доохрестної інтелїґенциї з красною промовою нашого о. пароха, а на останку дуже займаючою і поучаючою бесїдою Впр. о. В. Загаєвича, пароха з Волчух, а іменно, що потреба лучити ся в товариства і в сполучених силах двигати ся з темноти і нужди, як моральної так і матеріяльної. По скінченім торжестві вписало ся на разї до 40 членів і вписового вплинуло над 15 зр., з котрих значнїйші датки були від присутних пан-отцїв і інтелїґенциї. Дня 1 жовтня вибрано видїл і головою читальнї став наш о. парох, котрого стремленем єсть, аби з днем 1 падолиста с. р. і крамниця війшла в житє. — Ми тепер як би на ново на сьвіт народили ся, і тїшимо ся як та дитина, котра від своїх родичів щось нового і незвичайного дістане. Ми не маємо слів на подяку нашому дорогому отцю пароху, за їх труди коло нашого добра, хиба оказати їм ту вдяку тим, що громадно будемо горнутись під їх прапор, яко душі читальнї, і всї як один куповати будемо потрібні річи в своїй питомій крамници.

— Столїтні роковини уродин Прісніца обходжено торжественно передвчера, дня 4-го с. м. не лиш в Ґрифенберґу, де Прісніц мав своє заведенє в котрім лїчив водою, та в Фрайвальдав на Шлеску, де він родив ся, але й всюди, де лиш знаходять ся товариства і лїкарі, котрі ширять природний спосіб лїченя і придержують ся єго. Прісніц був в першій половинї нашого столїтя ще славнїйшим лїкарем самоуком що лїчив водою, як за наших часів о. Кнайп у Верісгофен в Бавариї. Прісніца уважано за якогось чудотворця, а єго імя лишило ся ще й до нинї в памяти людий. Ще й нинї говорить ся часто: „робити комусь прісніци" — значить ся оклади зі студеною водою, в той спосіб, як то робив Прісніц. Прісніц мав так велику славу, що в малім сїльци Ґрифенберґ (Gräfenberg — на Шлеску) лїчило ся у него н. пр. в 1839 р. не менше лиш 1700 людий. За єго часів були всї того переконаня, що Прісніц потребує лиш подивити ся на чоловіка, щоби відгадати, що єму хибує, чого не годні вгадати учені лїкарі навіть по довгих нарадах. Прісніц помер дня 28 падолиста 1851 р. В Ґрифенберґу поставлено єму памятник.

— Страшна пригода. З Гамбурґа доносять, що на однім з тамошних зелїзничих двірців вісїло через похибку 30 резервістів з противної сторони поїзду. Надійшов другий поїзд і переїхав всїх. Десять осіб погибло на місци, дванайцять є тяжко ранених, инші легко.

— Коти з'їли а може й заїли стару 75-лїтну жінку Марґеріту Ґерет в Парижи. При улици Кроа-Нівер в тім місті жила бідна старуха, котра збиранєм шмат зарабляла собі на житє і на шість котів, котрі держала в своїй нужденній комірчинї і годувала. Людем з сусїдства впало в очи, що старуха, котра правильно що дня о певній порі вибирала ся на роботу, від кількох днїв вже не показує ся, а знову коти в хатї страшно мявкають і коло дверий, що виходять на сходи, заносить як би трупом. Сусїди закликали слюсаря, а коли отворено двері, представив ся очам всїх страшний вид. Старушка лежала нежива на земли, а тїло на лици і на руках було обгризене аж до костий, а коти, що очевидно обгризли трупа, поховали ся по кутах та поза меблї в хатї. Чи нещаслива померла природною смертию, а коти відтак з голоду обгризли трупа, чи може они таки старуху заїли — хто то вже знає? Милосердні люди поховали нещасливу, а коти зараз поубивано.

Телеґрами.

Віденъ 6 жовтня. Приїхали сюди намістник ґр. Куденгове з Праги, бар. Ґоес з Триєсту і віцепрезидент горішної Австриї бар. Гайм. Сими днями надїють ся також приїзду намістника Галичини ґр. Пінїньского.

Париж 6 жовтня. Арештовано тут вчора звістного з процесу Драйфуса ґенерала Рожета за усасть в заговорі против републики. — Як зачувати, парлямент буде скликаний на день 3 падолиста.

Капштадт 6 жовтня. На петицию 53 членів парляменту капляндского до анґлійскої королевої, в котрій підписані заявили ся против війни з Трансвалем а за мирним полагодженєм спору в дорозї мирового суду — відповів Чемберлен телеґрафічно, що коли спору не удало ся полагодити мирно, то винен тому лиш Трансваль, бо відкинув всякі мирні переговори і не пристав на анґлійскі жаданя. Супротив того Анґлія мусить виступити рішучо.

її і упав на землю. Побачила то ворона, спустила ся з висоти і вхопила картку закривленим дзюбом. Не могла вправдї вичитати, що там було написане, але як загоріла любителька старинностий, уважала найдену річ дуже рідким і дивним предметом і понесла з собою на дерево. Аж тут з птичою легкодушностию займила ся чим иншим, випустила лише що найдений папір і полетїла дальше, не гадаючи вже о цікавій добичи. Картка паперу зависла на галузях близького корча, де шелестом вистращила дикого кота, що біг до комор людских осель, а тепер наполоханий, утїк чим скорше в противну сторону.

Однако на тім не скінчили ся клопоти вивірки. Зараз на другий день молодець, котрого бачила в товаристві дївчини, появив ся коло дерева, і заки бідна вспіла утечи, запустив руку в дупле.

Єго смуток, коли не виймив з дупла нїчого, зрадив єго і викликав може деякі докори совісти у ворони. Закракала на найвисшій ґалузи і затріпала крилами. Молодець відійшов і вивірка вернула до своєї хати.

Минув тиждень.... тиждень неспокою і дожиданя для дон Цезара. Від стрічи з нею не бачив Мамі, не одержав від неї ніякої вісти. Почутє личного достоїньства боронило єму вступу до дому, де єго міс Мільреді перестала витати з давною сердечностию. Гордість не дозваляла чатувати на дївчину. Так певне порадив би собі в подібнім случаю звичайний любовник, але лицарский Іспанець крив смуток і неспокій в мурах свого дому і лиш вчасним ранком мчав на кони як стріла гостинцем. Кілька разів переганяв той пристрастний їздець почтовий віз. В поранній мрацї подобав на духа і лиш іскри папіроса зраджували в нїм чоловіка.

В часї одної з тих поранних прогульок мусїв вступити до коваля, бо єго кінь згубив підкову. Чекаючи доки єму не підкують коня, взяв в розсїяню ґазету, що лежала на ковалї. Дон Цезар читав мало, однако побачивши у себе в руках послїдне число місцевої часописи, переглядав єї цікаво, коли нараз впало єму в око знане імя. Серце і виски били єму майже так голосно, як молот коваля.... Він перечитав:

„Знаменитий наш горожанин Альвін Мільреді виїхав онєгди з Ру-о-Ріді, аби порозуміти ся в Сан Франціско з представителями компаниї „Рід-Дег-Дайч". Мусимо при тім подїлити ся сумною вісткою з нашими читателями; іменно містрес Мільреді і пречудна єї дочка, що мали виїхати звідси аж при кінци сего місяця, приспішили свій виїзд о цїлї два тижднї і поїхали з паном Мільреді до Сан-Франціско, звідки обі вибирають ся до Европи. Наміряють відвідати Льондон, Париж, Берлин, а їх подорож потреває яких три роки. Мр. Мільреді поїде відтак за ними. Жалуємо, що так приспішений виїзд не дозволив нам попращати, як годило ся достойних подорожних і виявити їм почесть, яку собі тут добули".

Часопись випала з рук дон Цезара. Від'їхала! Від'їхала не попращавшись нї словом. Нї, то не може бути! Мусить в тім бути якесь непорозуміне.... писала, а лист не дійшов до єго рук.... Посилала певне до Льос Ґатос якогось тумана, що всьо покрутив. Навчанила сходини або велїла дон Цезареви їхати за собою сейчас до Сан-Франціско! Онєгди, онєгди від'їхала! Міг ще дістати спізнене письмо.... ох! дерево! Забув о скринцї на листи.

Очевидно, що там мусїла Мамі вкинути свій лист, а він цїлий тиждень не заглядав до дерева! Як єму могло зійти то з думки! Сам всьому винен.... Від'їзджаючу Мамі набавив неспокою, смутку.... може погадала, що він єї дурив....

— До сто чортів — загремів над самим ухом коваля — чи гадаєш мене тут вічно держати?

Коваль поглянув зачудований. Не розумів, о що єму ходило. Аж тепер дон Цезар замітив, що відозвав ся, як і гадав, по іспаньски.

— Десять долярів друже, як скінчиш роботу за пять мінут! — крикнув.

Коваль усьміхнув ся.

— То по американьски — воркнув приспішуючи роботу.

Дон Цезар взяв знов до руки ґазету, слїдуюча статя пригадала єму послїдну єго стрічу з Мамі.

„Мр. Ґаррі Слїн, молодший — читав — редактор нашої часописи, перенїс ся до дому, де перше мешкав Мр. Альвін Мільреді, котрий то дім став в нашім місті історичним. Мр. Слїн замешкав в нїм з своїм вітцем і двома сестрами. Мр. Слїн старший, від кількох лїт спаралїжований, вертає, як зачуваємо, поволи до здоровля. Лїкарі поручили єму гірский воздух і то саме наклонило родину нашого редактора до виїзду з Сакраменто.

— Скоро полагодили інтерес — погадав не без заздрости дон Цезар, пригадуючи собі, що єму Мамі говорила о редакторі. Однако по хвили успокоїв ся. Коли Мамі любила єго дійстно щиро так як він єї, не улекшувала б єму, дон Цезареви, стрічи з принадними, як казала, сестрами редактора.

Підкова була готова. Дон Цезар скочив на коня і за якої пів години був вже в лїсї на гостинци. Привязав до дерева коня, війшов на вузку стежку. З бючим серцем наблизив ся до умовленого дерева.... Нї! не було листу.

Кілька орїхів і купка моху, котрими прикрив був свій лист, лежали на земли. Запустив глубше в дупло одну руку, відтак другу, почув під пальцями папір; радість єго обняла, на хвилю перестало бити серце.

Однако якеж було єго розчарованє, коли витягнув аркуш грубого, пожовклого паперу з печаткою якоїсь давно вже не істнїючої компанії. Вага листу була більша як звич[...] в серединї мусїли бути [...]

Переписка зі всіми і для всіх.

Просимо не присилати ані марок листових ані карт кореспонденцийних, бо листовно не відповідаємо нікому.

Оповістки.

— Стара церков есть на продаж разом з іконостасом в селї Олешові коло Нижнева, почта в місци. Материял есть ще тревалий а ціна приступна. Близших пояснень уділить комітет церковний: *О. Берладин*, *Р. Мандзюк*, *Д. Пазюк*.

— Найкрасшого меду десерового з власної пасіки, придатного для всіх т. е. для здорових, хорих і дітий продаю 1 кільо по 48 кр. В міцних бляшанках 5 кільо по 3 зр. 20 кр. франко кожда стация почтова. — П. Корінευич, емер. учитель в Іванчанах почта в місци (пов. збараский).

А. П. в Нагір.: Хто винайшов мило і як его робить ся? — Ви собі мабуть гадаете, що то коротеньке питане і можна дуже легко відповісти. Тимчасом як би ми хотіли Вам докладно на все відповісти, то мусіли би писати историю мила і цілу книгу о тім як его робить ся. История мила то як би уривок з історії культури народів. Звістно, що не культурні народи не уживають мила, а чим більше минае ся мила в якім народі, тим він культурнійший. Початок мила сягае глубокої старини; але хто его винайшов — того не знати. Мило знали вже Римляни і уживали его — як то розповідае римский історик Плиній — яко ліку. Але здае ся, що уживали его і до митя та праня, бо у відкопанім римскім місті Помпеї (недалеко огнистої гори Везувія коло Неаполя в Італії, засипане підчас вибуху тої гори в 79 році по Христі, а відкопане перший раз в 1748 р.) знайдено цілий склад мила (очевидно в якійсь крамници). Німці хотять конче доказувати, що то они були тими, котрі винайшли мило та кажуть, що Римляни ще за цісаря Августа брали мило від Німців і що після сьвідоцтва славного лікаря в 2-ім столїтю по Хр. Німці були найліпшими милярами Але з другої сторони знае ся і то, що Римляни уміли робити мило з лою, попелу і вапна а додаючи соли робили навіть тверде мило. Фабрикация мила есть тепер так велика, що творить окрему галузь промислу, вимагаючу великої науки і практики, до котрої треба передовсїм знаня хемії. Нині виробляють мило не лиш з лою і всїлякого зьвірячого товщу (стрижа або шпіку, товщу з ратиць і вовни, зі смальцю і трану) але й із всїляких олїів, головно з олїю пальмового, ріпакового, сезамового, льняного, конопляного, макового і т. п. Всї ті товщі варені з содовим або потасовим лугом дають мило. По достатечнім завареню додае ся ще соли до очищеня мила. Коли хочете знати докладно як робить ся мило, то прочитайте собі слїдуючі дїла: Dr. C. Deite, die Industrie der Fette; — C. Lichtenberg's Seifenfabrikation, herausgegeben v. Dr. A. Graeger; — Wiltner, Seifenfabrikation, A. Hartlebens Verlag. — **Мария з Бор.:** Коли лікарі, що вас лїчать, не можуть — як кажете — відгадати Вашої хороби, то як можете жадати того від нас, щоби ми, котрі Вас і на очи не бачили, могли відгадати? Преці ми не всевідучі. Може у Вас кілька не дух разом? То що Ви чихнете собі два рази здорово, не значить нїчого; що найбільше хиба, що маете катар носовий. Біль голови і шум в ушах можуть також мати всїлякі свої причини (катар жолудка, загальне закатарене. Причиною, що кров пускае ся з зуба, може бути просте механїчне скалїчене; може ясна відривають ся від зуба, коли їсте щось твердого? На всякий случай диета і добрий спосіб живленя, часте полокане уст (по кождім їдженю, особливо же на ніч) і сьвіжий воздух зроблять Вам добре. А коли лікарі на провінциї не можуть Вам дати помочи, то їдьте до Львова на клїніку, де дадуть Вам пораду і поміч безплатно. — **Соловейко — Станиславів:** Оповістки Вашої не можемо на жаль помістити і мусите шукати собі подруги в инший спосіб або через инші ґазети. З причин не від нас зависимих не можемо вволяти Вашому бажаню. — **Микола Бор. в Кор.:** Материя, звана льоден, есть то рід стирийского сукна, вираблянго з чистої овечої вовни в той спосіб, що то сукно виглядае або як би бите, або видко на нїм ткане у взірцї, на примір т. зв. ґранітовий, піковий або діяґональний льоден; волос може бути гладжений або нї, а материя вираблие ся у всїляких наймоднїйших не надто ярких красках і всїлякої грубости, від найтоншої до найгрубшої. Назва „льоден" пішла первістно з Тиролю, де так називано сукно, таке, як его здойме ся з варстату, і коли оно лиш трохи привалковане. Льоден займае нїби середину межи простою вовняною материею а правдивим сукном, а відзначае ся від сукна тим, що мимо найбільшої грубости есть дуже мягонький, незвичайно міцний, теплий і відпорний на морози і вогкість. Дуже важна річ також і в тім, що льоден есть дуже добрий для здоровля. Фабрика льодену Vinzenz-a Oblack-a в Ґрацу (Murgasse 9), есть найпершою і найбільшою фабрикою, котра вираблие льоден. Чи і де есть ще яка, того знаемо. — Коли хочете, то можете спровадити і на одно одїне. Дешевше вийшло би, аби кількох умовило ся і спровадили собі разом. Тогди фабрика дае від 50 зр. опусту 10 прцт. Наперед треба казати прислати собі пробки; але написати, на яке одїне хоче ся мати льоден, чи на плащ (менчиков), чи на дворядове цїле одїне (закко), чи осїнне чи зимове, або весняне і лїтне; чи для мужчин, чи для дам. З прибок вибирае ся, що кому сподобае ся, подае ся нумер пробки і скількість метрів, відсилае ся пробки назад, а фабрика присилае не числячи собі оплати почтової. Вся переписка може коштувати около 60 кр. На одно цїле одїне на человіка середного росту треба 3 метри і чверть, на плащ 4 і пів до 5 метрів, а ціна льодену на одно одїне вийде на 13, 15 до 17 зр. на плащ на 23 до 26 зр. — **В. Б. в Н.:** Невитягнені. — (Дальші відповіди пізнїйше).

(Просимо присилати питаня лиш на імя редактора Кирила Кахникевича, а не присилати ані марок, ані карт кореспонденцийних до відповіди.

За редакцию відповідае: **Адам Креховецкий.**

лю або просто пісок. Цезар чув, що в подібний спосіб пересилають пробки золота і не знав спершу що з тим робити, коли замітив печатку, оловцем написану адресу. Незвістний писатель починав лист: „Дорога Марі!" — а дальше „Мр. Марі Слін..." і дальше... цілком вже не четкий напис. Колиб дон Цезар не мав був на гадці дневникаря і его назвища, то ледви чи з'умів би був що небудь відчитати.

Обманений в надії, лихий, готовий був в першій хвали, підозрівати підступ в тій пригоді, котра на всякий спосіб була случайна. Дупло в дереві могло служити не першій і не самій Мамі за скринку до листів. Пожовкла куверта сьвідчила, що письмо лежало тут від давна і боронила дівчину від всякого підозріня о тайну переписку з дневникарем. Впрочім то не було еї письмо. В своїй недосьвідности і роз'яреню дон Цезар готовий був вірити, що то радше дневникар зажартував собі з него в лютий і більше в простий як дотепний спосіб. На всякий случай мусів о тім пересьвідчити ся. Отже тому то Мамі утікла без слівця пращаня! Ганьба. Ті Американці не мають ні крихти делїкатности; їй дотепи звичайно дуже простакуваті.

Так роздумуючи держав дон Цезар лист в руці. Міг его розпечатати і пересьвідчити ся о всім доочно. Міг!... але той лист не до него був адресований! Почуте чести було в нім сильнїйше від гнїву. Впрочім він примусить ненавистного суперника, аби лист розпечатав і голосно его перечитав в его присутности. Так! Слїн сам пояснить ему кожде слово, з кождого слова здасть ему справу! Коли то простий случай, то викличе конечні вияснення... На всякій спосіб довідае ся щось о Мамі, а перед усїм визве того Слїна, визве его сейчас. Вложив найдений лист до кишенї, вернув по коня, сїв на него і як шалений пігнав до домку, де колись мешкали Мільредії. Знав добре ту хату; [illegible]дував собі дуже добре. Була приемнїйша і милійша від нинїшної величавої „палати". В першім році як родина Мільредіх тут поселила ся, заведено в нїй зміни і уліпшеня, на які чиншівник може здобути ся. Заокруглено вугли, піднесено дах і нерівний будинок став в двое краснїйший. Він пригадував минувшість теперішного капіталїста так само, як ново побудований дім несподїване і нагле его щасте. Однако дїйстною принадою старого дому були управні довкола грядки, зелень спинаючих ся аж на дах ростин, що засланяли дім перед пекучим промінем сонця, так само як перед вихрами і слотами. Правда що з двох сторін ґанку сторчали овинені горохолиною і червоною фасолею тики, а дорога вела серед густих грядок капусти, що були колись гордостию Альвіна. І з тої іменно причини так скоро той дім покинено. Містрес Мільреді не бажала, аби убоге походжене еї мужа так наглядно кидало ся в очи перехожим.

Дон Цезар привязав коня до плота і пустив ся до хати. Двері гостинно відчинили ся заки дійшов до ґанку, а тут стрітили его несподївано дві молоді і хороші дївчата. Були то видко ті сестри дневникаря, о котрих спершу забув і о котрих присутности він не гадав ідучи сюди.

Помимо того, що о чім иншім думав і що иншого чуло его серце, здивувала его красота молодих дївчат і якась подібність до Мамі.

— Ми виділи як ви надходите — почала старша цїлком свобідно — і пізнали у вас від разу дон Цезара Альварадо. Наш брат говорив нам о вас.

Ті слова отверезили Іспанця. Перед усїм годилось бути вічливим; атже не прийшов сюди визивати дві хороші і молоді женщини...

В иншій порі і місци розправить ся з їх братом. Спосіб, в який его ті панї приймили, сердечна і щира їх вічливість, виключали всяке підозріне, аби хочби в найменшій части могли причинити ся до несмачного жарту... чи обиди... Роз'ярене молодця уступало... був вже в силї ставляти чемні питаня, а навіть користаючи з лише що вичитаної в часописи вісти, почав паннам желати з причини поліпшеня здоровля їх вітця.

— О, отець о много здоровійший, ходить вже на кулях — відповіла старша сестра. Тутешний воздух знаменито ему служить.

— Чи ти замітила Естеро — додала молодша — як отець починае всїм інтересувати ся, особливо коли вийде з дому. Розглядае ся довкола і очи так ему полискують, немов би витав добре знані місця... Морщить брови, задумуе ся, видко щось силуе собі пригадати...

— Бо стратив був цїлком память по ударі — пояснила Естера. — Три або чотири роки жите перейшло ему як сон без мрій.

— Часом то велике щасте, сеньоро — відозвав ся з повагою і співчутем дон Цезар — поглядаючи на дївчину, котра нагадувала ему неприсутну і далеку его Мамі.

— То нам цїлком байдуже — засьміяла ся молодша — бо отець не памятае нас, не пізнае, памятае лиш дїтьми....

— Ваштї! — напімнула гнївно старша і обертаючи ся до дон Цезара поясняла:

— Моя сестра Ваштї хоче тим сказати, що отець памятае лїпше часи перед приїздом до Калїфорнії, як ми були молодші.... Доктор Дїшезн впевнюе, що то дуже цїкаве явище. Він каже, що як так дальше піде, то отець прийде назад до сил в руках або ногах, але сумнївае ся, аби ему память ще вернула....

— Хиба.... — перебила молодша — ти забула, що говорив лїкар.

— Як раз хотїла я додати — відповіла Естера. — Хиба що прийде другий паралїтичний удар і тодї одно з двох: або отець умре або прийде назад до памяти.

(Дальше буде).

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).